

Valtio omistaa yli puolet Fortum Oy:n osakkeista.

Tämä entinen valtion yhtiö Imatran Voima on tänään pörssiyhtiö, josta toisen puolen omistavat pääasiassa ulkomaiset sijoittajat, siis se joukko, joka keinottelullaan ajoi kapitalismin kaikkien aikojen laajimpaan kriisiin. Ne, jotka vuosikausia kirosivat valvonnan, sääntelyn ja valtion, huutavat nyt valtiota apuun: kapitalismin pelastamiseksi on kansojen kansallistettava yksityisten pankkien velat.

Fortum tuli aiemmin tutuksi johtajansa Mikael Liliuksen kymmenien miljoonien eurojen optioeduista.

Kun Lilius sai kuluneella viikolla potkut yhtiön toimitusjohtajuudesta haukuttuaan häntä ruokkinutta Suomen valtion kättä, hänen seuraajakseen valittiin Liliuksen kanssa samoja Fortumin etuisuuksia nauttinut Tapio Kuula. Hän saa palkkaa 70 000 euroa kuukaudessa ynnä säilyttää vanhat osakepalkkiojärjestelmän etunsa.

Paljonko on 70 000 euroa kuukaudessa?

Se on 2 300 euroa vuorokaudessa, pyhät arjet. Se on lähes 1 000 euroa tunnissa, pyhät arjet, yötä päivää. Tarvitaan monen kotitalouden sähkönkulutus yötä päivää turvaamaan Kuulan tuntiansio yötä päivää.

Puoliksi privatisoidun Fortumin tärkein tehtävä on ollut tuottaa voittoa. Sen edeltäjänä toimineen valtion kokonaan omistaman Imatran Voiman tehtävä sen sijaan oli turvata Suomen sähköhuolto. Imatran Voimassa kotimaisen sähköhuollon turvaamista toteutettiin pienemmillä palkoilla kuin voiton maksimointia Fortumissa, eivätkä entisen valtion yhtiön johtajat syöneet kuormasta niin kuin syövät puoliksi privatisoidun Fortumin johtajat.

Fortum on korotellut härskisti sähkön kuluttajahintoja, vaikka puolet sen sähköntuotannon tuotoista on liikevoittoa. Sähkönhintojen korotus perustuu EU:n pyrkimyksiin harmonisoida sähkömarkkinat.

Suomalaisilla sähköyhtiöillä on EU:ssa kaksi voittoautomaattia. Toinen on markkinoiden harmonisointiin liittyvä tuotantokustannuksista riippumaton hinnanmuodostusmekanismi ja siihen liittyvä keinottelu tukkusähköpörssissä (ja niiden ohi). Toinen on päästökauppa: päästöoikeuksien hinnan saa lisätä pörssisähkön hintaan vaikka sähkö olisi tuotettu ilman hiilidioksidipäästöjä.

Sähkön vähittäishinta ei siis EU:ssa riipu sen tuotantokustannuksista vaan sen pörssihinnasta. Kun Suomessa sähkö on ollut halvempaa kuin muualla, EU:n harmonisointitoimet nostavat meillä sähkön tukkusähköpörssitettyä vähittäishintaa meitä kalliimpien tuotantokustannusten maiden tasolle.

Fortumin johdolla sähköntuottajat eivät ole investoineet uuteen tuotantoon, jotta lisätarjonta ei alentaisi sähkön pörssihintaa. Tarjonnan niukkuudesta syntyneet ylivoitot on jaettu omistajille, Fortumissa myös ulkomaisille sijoittajille, joille Suomen valtio oli privatisoinut puolet yhtiöstä

hirmuiseen alehintaan.

Fortumin voittojen EU-automaatti on toiminut niin tehokkaasti, ettei edes Lilius ole kehdannut jakaa kaikkia voittoja osinkoina. Kun kotimaahan ei samaan aikaan ole voinut investoida (ettei siis lisätuotanto laskisi hintaa), Fortum osti sähköyhtiön (TGK-10, josta myös käytetään nimeä TGC-10) Venäjältä, kaukaa Uralilta. Siitä maksettiin viime vuonna 2 500 000 000 euroa, ja tämän tytäryhtiön uusien tuotannollisten investointien tarpeet ovat vielä 2 000 000 000 lisäeuroa.

Ongelma on investointirahojen takaisinkotiutus: saadaanko niitä koskaan takaisin. Sitä vaikeuttaa merkittävästi ruplan devalvaatio. Venäjällä poliitikot eivät myöskään - äänestäjiensä etujen puolustajina - salli (ulkomaisten) yhtiöiden perivän energiasta samanlaisia ylivoittoja kuin sallitaan Suomessa ja EU:ssa.

On pelättävissä, että TGK-10:n oston lainat tulevat maksuun suomalaisissa sähkön hinnoissa.

Eläke oli Liliuksen pelastusvene pois TGK-10:n oston rahojen kotiutuksesta?